

DE RAADSHEER
december 1991

REDAKTIE RAADSHEER

Dieneke Biemans-van Bennekom	
Fagelstraat 25	174568
Mieke Koopman	
Johan de Wittstraat 31	177524
Rita Liang-De Coursey (secretariaat)	
Fagelstraat 39	155886
Maarten Mentzel	
Johan de Wittstraat 38	172570
Matthia Tacken	
Johan de Wittstraat 57	154756
Arnoud v.d. Vorst	
Warmonderweg 25	173847

ILLUSTRATIES

Voorplaat omslag: Judith Tasseron
Arnoud van der Vorst

Verantwoordelijkheid:

De redactie is voor haar beleid achteraf verantwoording schuldig aan het bestuur van de vereniging.

Gesigneerde artikelen komen voor rekening van de auteur. Ingezonden stukken kunnen worden ingekort.

De Raadsheer verschijnt vijf maal per jaar.

Redactie-adres : Fagelstraat 39
Copyright : Aan de redactie
Postgiro : 4193645 Vereniging
Raadsherenbuurt
te Leiden

BESTUUR VERENIGING RAADSHERENBUURT

Huib Bartels, penningmeester	
Fagelstraat 19	176126
Rob Grootenhuys, voorzitter	
Fagelstraat 14	154769
René Elkerbout	
Hogerbeetsstraat 8	173391
Rita de Coursey, coord. Raadsheer	
Fagelstraat 39	155886
Jeanne van de Ven	
Van Oldenbarneveltstraat 20	172999
Maarten Vrieze,	
Johan de Wittstraat 29	173115
Vincent Thunnissen, secretaris	
Warmonderweg 19	157252
Frans Vos	
Johan de Wittstraat 19	171493

CONTACTPERSONEN IN DE BUURT

Contacten met de gemeente Leiden: René Elkerbout	
Hogerbeetsstraat 8	173391
Werkgroep Openlucht-theater: Tom van Leeuwen	
Johan de Wittstraat 34	155997
OPA: René Elkerbout	
Hogerbeetsstraat 8	173391
Coord. 3-oktober maaltijd: Ans van Tilburg	
Johan de Wittstraat 32	153431
Ouderenhulp: Rob Grootenhuys	
Fagelstraat 14	154769
Centrale Meldingspost voor verhuizingen, geboortes e.d.: Vincent Thunnissen	
Warmonderweg 19	157252
Telefooncirkel: Atie Van Wely	
Warmonderweg 27	170910
Depot boek 60 jaar Raadsherenbuurt; tevens Vereniging Vrienden van de Leidse Hout: Rob Mante	
Johan de Wittstraat 3	154770

GEMENGD NIEUWS

Ter Overname:

Ter overname t.e.a.b.
Winkler Prins Encyclopedie
inclusief jaarboeken tot 1976

R.M. Grootenhuis
Fagelstraat 14
tel. 154769

Geboren:

28 november 1991:
Anne Carolien v.d. Broek d'Obrenan
Fagelstraat 34

Het goud van Troje

Jaren geleden bezocht ik in Turkije de beroemde opgravingsplaats van Troje. De in het kale landschap gelegen heuvel, waar zich de archeologische graafplekken van de semi-oudheidkundige Heinrich Schliemann bevonden, was op dat moment bepaald geen bedevaartsoord voor Ilias-freaks. Het door een reusachtig houten paard gemarkeerde ruïneveld werd door een kleine meute bezocht.

Het gezicht op de uitgebreide graafakker was weinig imponerend. Hier en daar stonden verbrokkelde half uitgegraven muren, lagen er brokstukken van neergestorte Griekse of Romeinse zuilen, molshopen met stenen, delen van een klein Romeins theater of een arena, vloerdelen en ommuurde afbakeningen. Aan het begin van het archeologisch terrein bevond zich nog een kleine expositie-ruimte met informatie over de spectaculaire werkzaamheden van 1873.

De activiteiten op de Hissarlik heuvel moeten in dat jaar opmerkelijk geweest zijn. Schliemann, door zijn vroegere handelsactiviteiten miljonair geworden, had de leiding over 150 gravers. Eindelijk had hij succes, talloze oudheidkundige stukken, van aardewerk tot speerpunten, werden naar boven gehaald. De meest spectaculaire vondst hield hij echter voor zichzelf, de beroemde schat van Priamus.

Op de terugtocht van mijn bezoek aan de befaamde heuvel, die overigens voor de komst van Schliemann al vergeefs door archeologen was bezocht, stapte ik enkele kilometers weegs bij een souvenirkraam de auto uit om een paar ansichtkaarten te kopen.

Ik raakte met de bejaarde eigenaar in gesprek. Hij troonde mij mee naar een nabijgelegen stenen barak. In dit gebouwtje had de beroemde Duitser volgens zijn zeggen tijdens de opgravingen gebivakkeerd. Hij liet mij de lage kale kamers zien en ook de gang waar de fruitmanden hebben gestaan, waarin de goudschat van Priamus verborgen was. Deze sieraden werden naar de kust gesmokkeld en in een boot naar Athene gebracht. In de Griekse hoofdstad stelde Schliemann de wereld van zijn vondst op de hoogte.

De Turkse regering was razend en verbood de Duitser nog verder een stap op Ottomaanse bodem te zetten. Dit verbod is later afgekocht. Schliemann is teruggekeerd naar Klein Azië en heeft enkele vergissingen betreffende het uit negen lagen, ofwel negen steden, bestaande opgravingsgebied recht kunnen trekken.

Denk sportief

De raadsherenbuurt wordt sportief. Eenieder zal zich de trimloop op het zomerfeest herinneren. (Bent u al in training voor volgend jaar?).

Het Bestuur wil deze sportieve inslag van de buurt ondersteunen en is voornemens een

GEZELLIGE BRIDGE DRIVE

te organiseren deze winter. Om nu een geschikte vorm daarvoor te vinden is het handig te weten hoeveel buurtbewoners geïnteresseerd zijn. Wilt u, willen jullie dat ons laten weten d.m.v. onderstaand briefje. Wij horen graag van elke buurtbewoner die welijks of zelfs vaker bridge gespeeld heeft en eventueel zin zal hebben begin 1992 deel te nemen aan onze drive.

Naam

Adres

Tel

☐ Thuis bridger

☐ Club bridger

Graag inleveren bij:

M. Vrieze: Johan de Wittstraat 29 of
Y. v.d. Werf: Van Oldebarneveltstraat 3

OOK DIT JAAR WEER EEN OUDEREN-KERST-IN OP TWEEDE KERSTDAG

'Maak een feest van het kerstfeest !' Dat is de oproep, waarmee twee Leidse buurthuizen en een dienstencentrum 55-plussers uitnodigen om daar - op tweede kerstdag van 11 tot half zes - kerst te komen vieren.

'Wat doet u met de kerst ?' Veel mensen weten er niet zo snel een antwoord op. Ze weten het nog niet, of hebben er eigenlijk geen zin in. Toch is kerstmis voor velen nog een bijzonder feest. Sommigen vieren het elk jaar op dezelfde manier. Met de nachtmis, een boom, stalletje, kaarsen en een kerstkrans. Alleen, met z'n tweeën of met een grotere club familie of vrienden.

Is de ouderen-kerst-in iets voor u ?

De ouderen-kerst-in is vast iets voor u als u:

- het kerstfeest graag wilt vieren
- het een goed idee vindt om dat samen met anderen te doen
- zin heeft in een dag vol sfeer en gezelligheid
- een Leidse 55-plusser bent.

Wat gebeurt er op de ouderen-kerst-in ?

De ouderen-kerst-in is bedacht door een aantal mensen, die vinden dat kerstmis een feest moet zijn voor iedereen. Zodoende organiseren zij - nu al voor het zesde jaar - op tweede kerstdag een ouderen-kerst-in. Deze keer op drie plaatsen:

- . Het Leidse Volkshuis (Apothekersdijk 33) in de binnenstad
 - . Buurthuis Vogelvlucht (Boshuizerlaan 5) in Leiden zuid-west
 - . Dienstencentrum Zijloever (Lage Rijndijk 129) in Leiden Noord.
- Van koffie met gebak (om elf uur) tot en met kerstdiner (tot half zes). Met optredens door muzikanten en grappenmakers, spelletjes en kerstzang. Met tijd voor een dansje, een praatje, een drankje, een spelletje. Samen met tientallen andere feestgenoten.

Hoe kunt u zich aanmelden

U kunt - op maandag t/m vrijdag - twee telefoonnummers bellen als u meer wilt weten of als u zich wilt aanmelden:

- overdag tussen 9 en 5 uur: 12 32 71 (buurthuis De Vrolijke Ark)
- tussen 5 en 8 uur 's avonds: 76 94 30 (mevrouw S. Laman)

Aanmelden kan tot 18 december. Overigens kunt u zich tot die datum ook weer afmelden, als uw kerstplannen onverwacht veranderen. Een rustig idee !

Cesar schijnt nog één van Schliemanns illustere voorgangers geweest te zijn, die de destijds bewoners een tempel op de heuvel heeft aangeboden. Het herbouwde Troje, dat het mythische Troje uit de Ilias nooit kan zijn geweest, werd door de Romeinen Ilion genoemd en is tot de vierde eeuw na Christus bewoond geweest.

Mijn Turkse gids, alweer naar zijn zeggen uit het opgravingsgebied verbannen en wiens zijn eigenhandig gemaakte paard tragisch genoeg werd afgebroken, raakte in vervoering en begon me omstandig de lotgevallen van Priamus en zijn afstammelingen te vertellen. Schliemann intrigeerde me echter meer.

Deze gedreven multi-didact sprak bijn twintig talen en heeft in zijn leven achttien dagboeken, een twaalfal werken en zestigduizend brieven geschreven. Hij leefde soms als een asceet, werkte dag en nacht, kocht onder anderen in Californië goud van delvers op en verhandelde indigo in Rusland en lood en salpeter tijdens de Krimoorlog.

Rijk geworden stortte hij zich op de studie van de klassieke Oudheid en kreeg visioenen van grote archeologische ontdekkingen, al een wensdroom vanaf zijn armelijke jeugd.

Ook Nederland heeft nog een belangrijke rol in zijn leven gespeeld. Na een schipbreuk, tijdens een reis naar Zuid Amerika spoelde hij op Texel aan en legde de eed af, bij overleven zich in Nederland te zullen vestigen. Deze belofte is hij nagekomen. Door zijn kennis van het Russisch werd hij later naar Sint Petersburg uitgezonden, waar de basis voor zijn rijkdom werd gelegd.

De schat van Priamus, destijds aan het Oudheidkundig museum van Berlijn geschonken is tijdens de Tweede Wereldoorlog verdwenen en jarenlang gedeeltelijk onvindbaar geweest. Nu, na de vereniging van Oost- en West Duitsland, is een groot gedeelte weer bijeengebracht. De Russen hebben laatstelijk toegegeven dat het restant zich waarschijnlijk in het Moskouse Poesjkin-museum bevindt.

De cirkel is rond. We zijn weer terug bij het land van waaruit Schliemann schreef "Ich gelte als der Schlaueste, durchtriebenste und fähigste Kaufman."

Zou het toch waar zijn, dat de bewierookte Mecklenburger een beetje een onaangenaam mens was?

De tentoonstelling in het Museum voor Oudheden is er niet minder om.

Arnoud van der Vorst

Kersttijd in een dorp, rond 1960

- enkele persoonlijke herinneringen -

Half december begonnen we er al aan te werken. Mijn vader schreef achterop een lege sigarendoos wie in het dorp dat jaar een hele of halve kalkoen, dan wel een konijn wilde. Mijn broers en ik lazen de namen graag even door om te bespreken wie welk beest waar mocht bezorgen want we kregen soms een grote fooi en die mochten we houden.

Steeds weer realiseer ik me dat het een bijzondere periode was. Voor ons kinderen waren behalve kerkelijke vieringen ook de wereldse zaken buitengewoon boeiend. In dit stukje beperk ik me tot enkele herinneringen van de laatste categorie.

Rondom ons ouderlijk huis was veel bouwland, afgewisseld met boomgaarden. Ruimte genoeg voor kalveren, wat varkens, twee honden en vooral véél kleinvee, zoals konijnen, kalkoenen, ganzen en kippen. De hele familie en veel dorpsbewoners wisten dat als je voor het kerstdiner een heerlijke kerstkalkoen of een prima konijntje zocht, je bij mijn ouders terecht kon. Het gekke is dat wij het als kind nooit vreemd of zielig hebben gevonden dat rond de kerst de meeste konijnenhokken leeg kwamen te staan en dat er in de griend geen kalkoen meer te vinden was.

Het slachten begon meestal op 22 of 23 december 's morgens heel vroeg. Moeke en mijn oudste zus zorgden voor grote ketels kokend heet water, bestemd voor de kippen en kalkoenen om ze later gemakkelijk te kunnen plukken. De details zal ik u besparen, als kind kregen wij het slachten trouwens nooit te zien. Dat was de taak van mijn oudere broers en een zwager. Opmerkelijk was dat mijn vader daarbij zijn snor drukte, want uitgerekend hij had er toch wel moeite mee dat die beestjes, die hij gedurende vele maanden liefdevol verzorgd had, nu het loodje moesten leggen. Hij sprak zelf liever over de goede kwaliteit van het vlees. De hele dag werd er dan hard gewerkt. Er werd een lijn gespannen tussen de bomen in de populierenlaan en daaraan werden de schoongemaakte dieren netjes opgehangen want het vlees moest een nacht besterven. Het was elk jaar weer een heel bijzonder gezicht.

*De redactie van
De Raadsheer
wenst U allen
Prettige Kerstdagen
en
een gelukkig 1992*

Is de krant eenmaal klaar, dan zorgt Ans van Tilburg voor de distributie. U hebt ze vast wel eens zien lopen, de bezorgers van Ans: Wouter, Michiel en niet te vergeten Hans!

Ondertussen zijn heerlijke schotels opgediend: lamsvlees met linzen en verschillende soorten minder of meer pikante curries. We genieten volop van al dat lekkers, en tijdens de maaltijd komt de inhoud van deze krant tot stand. Taken worden verdeeld en een datum voor de redactievergadering van het volgende nummer wordt vastgelegd. In januari gaan we opnieuw ergens eten. Een nieuwe traditie?

Ik had natuurlijk uitgebreid kunnen schrijven over wat we gegeten hebben, maar ik raad U liever aan zelf eens in dit Indiase restaurant te eten. Voor wie daartoe niet in de gelegenheid is, geef ik een recept van een chutney, die heel eenvoudig is te bereiden en overheerlijk smaakt bij allerlei gekruide gerechten.

Tomaten - chutney

3 blikken Italiaanse tomaten	2 laurierblaadjes
50 gr. rozijnen	2 à 3 knoflooktenen, fijngesnipperd
1 kleine ui, gesnipperd	zout
100 gr. suiker	1 theelepel cayennepeper
1,5 dl. azijn	1 theelepel gemberpoeder
8 cardamoms	0,5 theelepel kruidnagelpoeder

De tomaten en de helft van het sap in een pan doen, de overige ingredienten toevoegen. Een paar uur zachtjes laten koken tot een appelmoes-achtige consistentie is ontstaan. In jampotjes koel bewaren.

Mieke Koopman

De volgende dag werd elk dier nog eens voor de laatste keer kritisch bekeken of alles er schoon genoeg uitzag. Sommige mensen wilden de dieren heel, anderen ontvingen het vlees liever al in stukken verdeeld. Het snijden of hakken was nog een zeer secuur werkje. In de keuken werd een groot houtblok klaargezet. Mijn vader wees dan precies aan hoe men te werk moest gaan. Een beschadigd bot was voor hem onacceptabel. Als dan eindelijk alles ingepakt was, vertrokken mijn broers en ik om de bestellingen af te leveren. Wij wisten natuurlijk héél precies waar je de meeste fooi kreeg. Een broer van mijn vader woonde aan het andere eind van het dorp, maar van hem kreeg je steevast vijf gulden. Dus die oom was zeer geliefd. Behalve een fooi kregen we ook kerstkransjes en gevulde bonbons. Bij thuiskomst vertelden we elkaar wat we op welk adres gekregen hadden. Als de verschillen echt heel groot waren, moesten we wel eens iets aan een broer of zus afstaan. Dan was het opletten geblazen, dat je niet genept werd, het geheugen werkte soms niet optimaal.

We werden groter, gingen op kamers wonen, maar troffen elkaar meestal rond de kerst in ons ouderlijk huis. Nog later, nadat wij partners en onze ouders kleinkinderen gekregen hadden, nam de jongere generatie al vrij snel ons baantje als bezorger over. Er kwam een tijd dat wij zelf niet moesten vergeten om in november naar huis te bellen om onze naam achter op vaders sigarendoosje te laten noteren. Pas sinds enkele jaren is het gedaan met deze vorm van folklore. We moeten het voortaan doen met onze herinneringen. Twee jaar geleden stierf mijn vader en bleven de hokken voorgoed leeg. Of het nu komt omdat het ritueel van het slachten voor de kerst tot het verleden behoort, weet ik niet precies, maar opmerkelijk is wel dat langzamerhand de herinneringen daaraan plaats maken voor gedachten aan andere aspecten van kerstmis: ik denk vooral aan de ontmoetingen bij moeke thuis van broers en zusters, en van de kleinkinderen. En ach, dat de kalkoen of het konijn van de poelier het natuurlijk bij lange na niet haalt in vergelijking met de dieren van mijn vader, een kniesoor die daar op let.

Prettige feestdagen!

Dieneke Biemans-van Bennekom

Van het trottoir

Pavements and footways all over the world. A modest contribution to an overall evaluation of road surface from a pedestrian point of view.

Onverbidelijk waren ze bij ZWO. En aangezien voor niets slechts de zon opgaat (deze regel overigens ook) en goede raad duur is, dreigde mijn project te gaan stranden.

Dag dissertatie met je prachtige titel.

Twaalf stellingen had ik al gereed liggen, de één nog leuker dan de ander ("De legendarische figuur Hoepdepoepe vindt waarschijnlijk zijn oorsprong in de Keltische held Hwuppar Theb Poohwob uit het Ierland van de derde eeuw", "Hondepoepe, kapotte ritssluitingen en defecte fietsverlichting zijn irritante speldeprikken om ons wakker te houden" en "ee goe versta hee ma ee ha woo nod"), maar ik zou ze nooit wereldkundig kunnen maken. Ik besloot mijn onderzoek maar uit eigen zak te bekostigen.

Hieronder volgt het verslag van de eerste dag van mijn onderzoek naar voetpaden en plaveisel in New York. Het had ook Ulan Bator kunnen zijn, maar de delicatessenwinkel van de N.S. is daar nog lang niet op berekend.

Als ik mijn hotel aan de 45ste straat verlaat, zie ik dat de neger die aan de overkant een kartonnen doos bewoont, nog niet op is. Het is pas zes uur in de morgen, dus ligt hij nog niet zo in de weg. Je ziet hier geen hond. Vuilniszakken worden door hongerige mensen opengescheurd en hondepoepe is hier een bezienswaardigheid. Op de Madison Avenue bestijg ik een bus die me brengen zal naar het startpunt van mijn expeditie, Fort Wadsworth op Staten Island. Daar begint een blauwe lijn op het wegdek die ik volgen moet teneinde rijbaan- en trottoirbedekking van de meeste wijken van New York te bestuderen. Ik heb al gemerkt dat de stoeptegels hier vier tot vijf keer zo groot zijn als in Nederland en minder ongerechtigheid bevatten. Toch is de staat van onderhoud stukken slechter dan bij ons. De stad New York is failliet en heeft nauwelijks geld voor reparaties.

De redactie van 'De Raadsheer' heeft met dit kerstnummer opnieuw een jaargang afgesloten. Vóórdat de buurtkrant bij U in de bus ligt, heeft de redactie het nodige werk verzet. Wat er zoal bij de 'geboorte' van een 'Raadsheer' komt kijken, doen we graag eens uit de doeken.

Een eerste redactievergadering is nodig om alle ideeën te inventariseren. Meestal vindt deze bijeenkomst plaats bij één van de redactieleden thuis, maar voor dit nummer kozen we voor een gezamenlijke maaltijd in het Tandoori Restaurant 'India Way' in de Vrouwen Kerkkoorstraat, achter de haarlemmerstraat.

Terwijl de kok in de keuken bezig was met de bereiding van onze gerechten, en nadat wij een toast hadden uitgebracht op een goede afronding van jaargang 1991, werd een werkschema opgesteld.

Een datum als sluitingstermijn voor de kopij wordt vastgesteld. De kopij wordt door Rita De Coursey verzameld; zij zorgt ervoor dat Carol van Leeuwen deze op tijd in haar bezit heeft. Carol voert vervolgens alle tekst in op de tekstverwerker en levert de drukproeven op de afgesproken tijd bij ondergetekende af. Een tweede bijeenkomst, meestal en petit comité, is nodig om de proeven te corrigeren. Omdat nu ook moet worden overlegd bij welke tekst illustraties worden geplaatst, is deze avond meestal bij Arnoud van der Vorst thuis. Arnoud tekent en de anderen corrigeren. Bij die gelegenheden toont Arnoud zich steeds een uitmuntend gastheer. Onder het genot van een glas wijn is er, na gedane arbeid, vaak tijd voor goede gesprekken. Deze avonden beginnen dan ook beroemd te worden!

De indeling van de krant krijgt nu ook gestalte; samen met het layout-voorstel gaan de gecorrigeerde proeven terug naar Carol, die samen met Tom zorgt voor de definitieve versie. Na een uurtje plakken en knippen door ondergetekende is de krant 'drukbaar'. Rita onderhoudt de contacten met de drukker; Bram van der Loeff, op wiens school de krant gedrukt wordt, treedt op als koerier.

10.50 uur. Ik heb vier uur moeten wachten, voor ik mag vertrekken. Er klinkt een immense knal en ik zet mij, vergezeld van ruim 25.000 belangstellenden, langzaam in beweging. We lopen in sukkeldraf over een twee mijl lange, twee verdiepingen tellende brug, de Verrazano Bridge. Er zitten lastige slijtplekken in het wegdek, maar iedereen loopt hoog weg met mijn projekt en de draf sukkelt al minder. Links van ons vertoont zich de toch wel erg mooie skyline van Manhattan met daarvoor Vrijheidsbeeld en Ellis Island. Het is mooi weer. Er valt geen wolk te krabben.

De brug brengt ons in Brooklyn. De straten zien zwart van de zwarte mensen die luidkeels mijn onderzoek toejuichen. Beatbands op de brede middenberm steken de loftrompet. Af en toe krijgen we drinken aangereikt, partjes sinaasappel of banaan, snoepjes en zelfs papieren zakdoekjes. Het lijkt wel feest.

In de wijk Queens, een vijftien kilometer en tienduizenden belangstellenden verderop, de eerste gewone, belommerde winkelstraat. Had net zo goed in Voorschoten kunnen zijn. Iedereen schreeuwt en applaudisseert, maar ik blijf op de ondergrond letten, af en toe een putdeksel of oneffenheid in het tracé ontwijkend.

Daar nadert de Queensboro Bridge. De klim omhoog is vermoeiend en de ondergrond is een ijzeren rooster waar een soort vloerkleed over is gelegd. Vanaf de brug heb je een fantastisch uitzicht over Manhattan. Ik neem een paar foto's, hetgeen moeilijk te doen is zonder iemand in de weg te lopen. Afdaling naar het 25 kilometerpunt op de hoek van Fifth Avenue. Daar begint een uitputtende tocht naar het westen. Het plaveisel is effen, slechts bij de waterposten is het even uitkijken geblazen, vanwege de weggeworpen sponzen en waterbekertjes. Er komt maar geen eind aan deze laan, maar het kan mij niet lang genoeg duren want ik loop hier waarschijnlijk maar één keer in mijn leven. Ik heb het uitstekend naar mijn zin.

De brug naar de Bronx heeft een heus trottoir. Helaas is de snelheid die daar wordt aangehouden mij te gering, zodat ik toch maar over de middenstreep de volgende wijk indender. Linksom draaiend ontmoet ik nog een brug en ik ben terug in Manhattan, in het beruchte Harlem. Troosteloze huizenblokken, maar wel weer grote menigten van geestdriftige mensen.

Deze tocht gaat me wel goed in de benen zitten. Ik kijk op: de 134ste straat. Pas bij de 102de mag ik Central Park in. Volgens mijn collega is het einde te halen binnen de drie en een half uur. Dat is nog eens doortuffen.

Wat doet die man met die hamer daar? Ik voel me moeder en moeder worden. Dat bevalt me niks.

Als ik Central Park indraai, zie ik tegen de zon in kijkend nog slechts vage contouren van bomen en mensen en onder me golft het eeuwige asfalt op en neer. Mijn collega zegt dat hij denkt dat hij dood gaat. Hij vergist zich, maar ik voel met hem mee. Daar komt een blauw bord aanlopen met daarop "26 miles". Ik moet dit laatste stuk morgen nog maar eens overdoen, want enige wetenschappelijke oplettendheid is thans ver te zoeken. Het onderzoek is uitputtend geweest. Te uitputtend. Het eeuwige asfalt zwiept nu ook heen en weer. Daar struikel ik over een streep die dwars over de bestrating loopt. Nooit zag ik het plaveisel zo van dichtbij. Ah, water...

Gerard Schelvis

"Christmas Carols"

Samen kerstliederen zingen
uit verschillende landen

Bij deze nodig ik u uit om bij mij thuis een
musicale Kerst te vieren.

Wanneer: zaterdagavond, 21 december,
19.30 uur

Waar: Fagelstraat 39
(tel. 155 886, overdag: 272 641)

Wie: alle buurtbewoners.
In principe voor volwassenen;
kinderen die hier belangstelling voor
hebben zijn ook welkom (ook om
eventueel op te treden).

Wat: wilt u zelf een onderdeel van het
programma (zang, instrument)
verzorgen, heel graag!

Piano: piano begeleiding door Liesbeth
Kruythoff uit Eindhoven (voormalige
buurtgenote)

Rita Delouray

We wish you a merry Christmas
We wish you a merry Christmas
We wish you a merry Christmas
And a Happy New Year!

Good tidings we bring
To you and your friends:
We wish you a merry Christmas
And a Happy New Year!

Now bring us some figgy pudding
Now bring us some figgy pudding
Now bring us some figgy pudding
And bring it right here!

We wish you a merry Christmas
We wish you a merry Christmas
We wish you a merry Christmas
And a Happy New Year!

Kerstmis

Kerstmis groeit steeds meer uit tot het feest van het jaar. Ieder zichzelf respecterend tijdschrift besteedt er aandacht aan en geeft volop ideeën en adviezen. Het knusse, huiselijke is in en dat wordt deze periode extra aangedikt.

Als de zomervakantie nog maar nauwelijks achter de rug is, worden de eerste "kerstshops" alweer ingericht. Deze gaan volledig voorbij aan het oude, vertrouwde Sinterklaas dat nog steeds menig hartje sneller doet kloppen. Sint Nicolaas is passé en de "Kerstparty" viert hoogtijdagen. Het is opvallend dat geen woord gerept wordt over de christelijke traditie waarin Kerstmis tot bloei is gekomen en de gebruiken die daarbij horen. Kransen, bloemstukken, tafelkleden en linten hebben de boom en het stalletje van hun ereplaats verdrongen. Kerst verburgerlijkt en de commercie vaart daar wel bij. Hoe men ook over de Decemberfeesten denkt, gezelligheid zal deze maand bij iedereen wel hoog in het vaandel staan. De invulling daarvan is natuurlijk een persoonlijke zaak. Voor degenen die het de feestdagen rustig aan willen doen en zo min mogelijk tijd in de keuken willen doorbrengen, zijn onderstaande recepten uitermate geschikt. Ze zijn feestelijk, lekker, en eenvoudig klaar te maken. Wat wil je nog meer?

Vooraf: gevulde avocado (recept: NRC-Handelsblad)
voor twee personen:

- 2 hardgekookte eieren
- 1 plakje rauwe ham, fijngesneden
- 1 eetlepel mayonaise
- 1 eetlepel bieslook, zout, peper
- 1 avocado gehalveerd en ontpit en
- 4 plakjes rauwe ham.

Prak de eieren fijn en vermeng het kruim met de fijngesneden ham, mayonaise en bieslook en breng dit op smaak met het zout en de peper. Vul hiermee de avocado-helften en serveer deze op de plakjes ham.

Hoofdgerecht: Kalfsmedaillons op zijn Limburgs (recept: Koken met Brand Bier)

4 kalfsmedaillons van 150 gram
zout, peper
40 gram bloem
75 gram boter
75 gram bacon, in blokje gesneden
100 gram chantharellen, schoongeboend en gesneden
3 sjalotten, gepeld en fijngehakt
3 dl Brand Sylvester Bier
1 dl kalfsbouillon
6 jeneverbessen

Bestrooi het vlees met zout en peper. Haal het door de bloem. Verhit 50 gram boter en bak ze daarin aan beide zijden snel bruin. Temper het vuur en laat het vlees dan nog zachtjes braden. Verhit intussen de rest van de boter en voeg de bacon toe met de cantharellen en laat deze even bruinen. Neem het vlees uit de pan en houd het warm. Voeg de sjalotten en de jeneverbessen toe en bak deze al roerende enkele minuten in het vet. Blus af met het vet en de bouillon. Schrap alle aanbaksels los. Breng het geheel aan de kook en laat dit inkoken. Passeer de saus vervolgens door een zeef en breng op smaak met zout en peper. Verdeel de saus over vier borden en leg het vlees en de garnituur erop. Serveer direct met bijvoorbeeld broccoli en aardappelkroketten.

Nagerecht: stoofpeertjes met vanille-ijs (eigen recept)

1 kg stoofperen, geschild en in vieren gedeeld
3-4 dl water, waarvan een deel rode wijn
stukje pijpkaneeel
kruidnagels
wat citroenschil
2-3 eetlepels suiker
aardappelmeel om het vocht te binden.

Het uitzicht bij de rivier was weids. Het water glinsterde. Aan de overzijde scheen het land vlakker. We naderden Ulan Ude.

De stad leek een verzameling van tot flatgebouwen gebeitelde steenklompen. Er waren verder nog krottenwijken langs de spoorbaan en traditionele houten woningen. De stad scheen zich in een chaotische haast tegen de heuvels opgewerkt te hebben. Stoffige straten volgden elkaar op met oude vrachtwagens en motoren met zijspan en eindeloze rijen grote, tot garage dienende metalen bakken. Men was kennelijk erg zuinig op de Lada, met het gedateerde pontonmodel en iedere zichzelf respecterende eigenaar was tot de aanschaf van een ijzeren doodskist overgegaan om het bezit tegen barre steppewinden en sneeuwstormen te beschermen.

We nemen afscheid van baboesjka, die schor is en me een slappe hand geeft.

Later tegen de avond is er een levendige ruilhandel rond de Transsiberië speldjes. Zelf kan ik een balkanspeldje bemachtigen. Van Betty krijg ik later alsnog het felbegeerde langwerpige rode Moskou-Peking kleinood.

Het landschap werd steppe-achtig, boomloos.

Van mijn laatste roebels, waarvan de waarde buiten de landsgrenzen tot nul zou reduceren, kocht ik veel chocola.

Wij gleden voorbij een groot meer, De splitsing met de lijn naar Wladiwostok en Nachodka heeft onmerkbaar plaatsgevonden. In de gang, naast de coupédeur, hing een landkaart. Bijna haaks op de ander richting boog de spoorlijn op de kaart naar beneden. Een passant viel me weer de eigenaardige naam van de treinstellen op, "Ying-woche".

Paul Rohlof (Arnoud v.d. Vorst)

ze mij een ongekend gevoel van macht, dat ik in mijzelf opsloot, tijd winnend zou ik er over nadenken hoe zich deze macht zou kunnen manifesteren.

De trein verliet ten lange leste de oevers van het Baikal meer. Steeds was hij na landinwaartse slingeringen weer naar het water teruggekeerd. In het boek, "The Siberian Railway" las ik dat de trein vroeger door een reusachtig stoomschip, de "Baikal" geheten, werd overgezet. In de zomer nam de overtocht vier uur in beslag, in de winter door de zware ijsgang een week!

Vergeefs zocht ik naar terreinen die iets met recreatie te maken hadden, niets wees op watersport, surfen of de aanwezigheid van zwembaden. De Russen vormen een werkend volk.

De trein draaide met een bocht landinwaarts en reed door heuvelachtig landschap richting Ulan Ude.

We volgden de loop van een brede rivier, Selenga, geheten. De oevers waren groen. De trein slingerde zich sierlijk door het landschap. Ik maakte veel foto's op momenten dat het stalen gevaarte bochten rondde. Het licht gleed laag over het landschap. Het leek, nu we op het punt stonden Siberië te verlaten, alsof er een zwaarte van de omgeving afviel. Was het de aankomst van nieuw land of het verdwijnen van de donkere vleugelslag van de Russische ziel over de woudsteppe, die we achter ons lieten?

De omgeving is heuvelachtig met rondingen en steile wanden. Eens in de oudheid heeft de aarde gesidderd na inwendige koortsen en vulkanische kolieken. De rillingen die over de aardkorst liepen versteenden en lieten een landschap van hellingen en heuvels achter.

We passeerden een ijzeren brug met bogen. De overspanning deed denken aan de oververbindingen uit de tijd van de oorlog en daarna, met hun overdaad aan stalen balken en dwarsverbindingen. Al die ijzeren balken, die een metalen web vormden met bogen, staketsels en de zware koppen van draadnagels leken eerder te wijzen op zwakte, in plaats van stevigheid. Het stond ver af van de veerkrachtige en sierlijke sterkte van moderne bruggen.

De trein reed langzaam over de stroom; langs zij werd aan een tweede oeververbinding gebouwd, maar om een of andere reden was men met het werk gestopt, niets wees meer op bouwactiviteit. Op de oever stond een vrachtwagen met een lange neus, de cabine maakte de indruk van een oude wolvenkop, er naast lagen smalle binten en metalen stroken.

Zet de peren op met het vocht, de kruiden en de suiker. Laat ze op een zacht vuur een uur sudderen. Verwijder de kruiden en bind het vocht met het aardappelmeel. Serveer de peertjes warm, eventueel met ijs en/of slagroom.

Matthia Tacken

Bestuursmededelingen

Ouderenhulp

Dit project is van start gegaan met een klein aantal hulpvragenden. Wilt u ook hulp, geeft u zich dan op bij de contactpersoon achterin De Raadsheer (Rob Grootenhuis, tel: 154769).

Ouderenbijeenkomst

Het is de bedoeling om in februari of maart 1992 samen met de Vogelwijk en het Boerhaavekwartier weer een gezellige middag te organiseren. U hoort hier nog van.

Kraakwagenruilbeurs

Deze wordt, ongetwijfeld met spijt van Patricia, Ans en anderen, wegens gebrek aan belangstelling, zowel van klanten als van toezichthoud(st)ers, stop gezet.

Drempel Van Slingelandtlaan

Nu de zijstraten van de Warmonderweg in onze buurt eindelijk weer via bestrating hierop zijn aangesloten, wil het bestuur een volgend project starten. We willen proberen aan het eind van de Fagelstraat, waar veel wordt overgestoken, een drempel in de Van Slingelandtlaan te laten maken.

Het Bestuur

DE KERSTBOOM

De kaarsen branden tusschen mandarijnen,
Sneeuwsterren, speelgoed en gekleurde noten.
De kind'ren zingen, en de dauw der groote
Oogen beweegt en blinkt in 't trillend schijnen.

Hoor hoe ze zingen: <<Nu zijt welkome>> –
'k Voel moeders hand weer die de mijne houdt,
En huiver bij den geur van 't schroeiend hout
Als toen ik zong: <<Gij zijt van ver gekomen ->>

En daar staat weer de stal van Bethlehem,
Sneeuw op het dak en licht door roode ramen! –
– Moeder, wij waren veel te lang niet samen,
– Ik heb het lied vergeten met uw stem.

Zij strijkt weer door mijn haar en zegt: <<Ach jongen,
<<Elk jaar dat jij er niet bent bij geweest,
<<Meende ik je stem te hooren, hier op 't feest,
<<Vlak naast me en weenend als de kind'ren zongen ->>

Martinus Nijhoff, Verzamelde Gedichten (Bert Bakker)

Transsiberië Reis

Marina stond aan het raam in de slingerende corridor en maakte foto's. Ik naderde haar en trachtte de spanning die in me opkwam te onderdrukken. Ik wilde mijn armen om haar heen slaan en met haar vrijen, maar ik besepte dat er tegenkrachten tussen ons waren, die beide verhinderden zich volledig aan elkaar over te geven. Mij van haar losmaken was ook onmogelijk.

Zo neutraal mogelijk liep ik naar haar toe en knuffelde haar, vlijde me dicht tegen haar aan met het idee dat ze zich met de camera in haar handen moeilijk kon verzetten. Ze beantwoordde mijn liefkozingen met een tedere kus, die mij opnieuw heen en weer slingerde tussen hoop op een vuriger contact en het onbehaagelijke om afgewezen te worden. In de lieflijke aanraking van haar lippen lag de overgave en het verlangen om verder te gaan, maar in onze gesprekken wees ze elke te sterke toenadering van de hand.

's Avonds kreeg ik het op schrift gesteld antwoord op mijn eerste liefdesbrief onopvallend in handen gespeeld. De "lettre d'amour" was zonder aanhef.

De brief stelde me erg teleur. De woorden waren in tegenspraak met haar gedragingen. De afwijzing werd door de vleiende zinnen heen geweven, het ontbrak haar om me iedere illusie te ontnemen. Ik weigerde ook om deze illusie af te staan. Het was geen gevoel van gekrenkte trots dat ik de waarheid niet wilde accepteren, maar eerder een vasthoudendheid uit wanhoop en het gevoel te vereenzamen. Ik zou het ook niet kunnen verdragen gedurende de verdere reis in haar nabijheid te zijn zonder de aanraking en de schijnbare verbondenheid. De angst beheerst haar, angst voor de overweldiging, de emotionele confrontatie en te sterke betrokkenheid. Misschien was ze bezorgd om mijn terugval uit mijn verlieftheid met uitingen van bitterheid en verwijten. Niets zei ze over standvastigheid wat betreft die andere liefde. Waarom is de reis bizar? Is verlieftheid bizar of het feit dat ze alleen reisde en dat we elkaar moesten ontmoeten? Bizar is het dat ze op haar leeftijd de bescherming van anderen nodig had. In gedachten zag ik haar de lippen tuiten, op de pen bijten en het lange haar voor haar gezicht wegschuiven, terwijl ze op haar knieën bedachtzaam de zinnen formuleerde. Ze wilde mij niet kwetsen, mij behoeden voor een desillusie, waarvan ze de reikwijdte niet kon overzien. Tegelijkertijd gaf

Alsof de hand, waarvan ik in het begin van mijn droom de druk op mijn gebogen hoofd had gevoeld, mij een krachtige duw tegen het harde hout van het tafelblad had gegeven, werd ik op dat moment met een schok wakker, mijn pijnlijke voorhoofd wrijvend. Hij is hier, hij is hier, Jezus, mijn kwelling! Hier moet ik zonder rust of duur mijn hoofd breken, van de ochtend tot de avond.

Luigi Pirandello, De pijn om zo te leven en andere verhalen (Querido)

Een kerstdroom

Al een poos lang voelde ik op mijn hoofd, dat voorovergebogen tussen mijn armen lag, iets als de zachte druk van een hand, half beschermend en half liefkozend. Maar mijn geest was ver weg, hij zwierf langs de oorden die mij uit mijn kinderjaren bekend waren en waarvan de sfeer nog in mijn binnenste leefde, niet sterk genoeg echter om te voldoen aan mijn behoefte om, al was het maar een minuut lang, opnieuw het leven te ervaren zoals ik mij voorstelde dat het zich op dat moment daar moest afspelen.

Het was feest alom: in elke kerk, in elk huis; rondom de boom hier, voor een kerststalletje daar; bekende en onbekende gezichten verenigd aan een vrolijk avondmaal; overal klonken vrome gezangen, tonen van doedelzakken, opgetogen kinderkreten, woordenwisselingen bij het spel... En de straten van de steden groot en klein, van de gehuchten, van de dorpen hoog in de bergen of langs de kust, lagen verlaten in de koude nacht. En ik verbeeldde mij dat ik haastig door die straten liep, van het ene huis naar het andere, om mee te genieten van de gemeenschappelijke feestvreugde van de anderen; in elk huis vertoefde ik even, wenste dan 'Vrolijk kerstfeest!' en verdween...

Intussen was ik ongemerkt in slaap gevallen en droomde. En in de droom meende ik opeens in die verlaten straten Jezus te ontmoeten, rondlopend in die nacht waarin de wereld uit gewoonte nog zijn geboorte viert. Haast schichtig liep hij daar, bleek, ineengedoken, met een hand tegen zijn mantel gedrukt en met zijn diepe, heldere ogen turend in de leegte; hij scheen vervuld van een intense rouw, ten prooi aan een oneindige droefheid.

Ik begaf mij op dezelfde weg; maar allengs trok zijn gestalte mij dusdanig aan dat ze mij geheel in zich opnam, en het was toen alsof ik met hem één enkele persoon vormde. Op een gegeven ogenblik echter schrok ik zelf van de lichtheid waarmee ik mij door die straten bewoog, alsof ik vloog bijna, en instinctief bleef ik stilstaan. Dadelijk maakte Jezus zich toen weer van mij los en vervolgde zijn weg alleen, nog lichter dan eerst, alsof hij een door de wind voortgeblazen veertje was; en ik, op de aarde achtergebleven als een zwarte vlek, werd zijn schaduw en volgde hem.

Opeens waren de straten van de stad verdwenen: Jezus vloog als een witte geestverschijning, stralend van een inwendig licht, over een hoge haag van braamstruiken, die zich kaarsrecht tot in het oneindige voortzette te midden van een zwarte, onafzienbare vlakte. En achter zich aan trok hij mij, horizontaal op de haag uitgestrekt, moeiteloos voort, over de doornen die mijn hele lichaam doorboorden, echter zonder mij te verwonden.

Van de doornige haag kwam ik ten slotte bijna met een plof terecht op het mulle zand van een smal strand: vóór ons was de zee; en over het donkere, trillende water een lichtende baan, die steeds smaller toeliep, tot een puntje in de onmetelijke boog van de horizon. Jezus begaf zich op die door de manestrallen afgetekende weg, en ik achter hem aan, als een zwart bootje te midden van de lichtflitsen op het ijskoude water.

Opeens doofde het inwendige licht van Jezus: wij liepen opnieuw door de verlaten straten van een grote stad. Hij bleef nu van tijd tot tijd stilstaan om te luisteren aan de deuren van de armoezigste huizen, waar het kerstfeest, niet uit oprechte devotie maar uit geldgebrek, geen voorwendsel vormde tot zwelgpartijen.

'Ze slapen niet...' mompelde Jezus, en toen hij enkele ruwe woorden vol haat en afgunst opving die daarbinnen werden uitgesproken, kromp hij ineens als door een plotselinge scherpe pijn, en terwijl de sporen van zijn nagels op de rug van zijn reine, ineengestrengelde handen bleven staan, kreunde hij: 'Ook voor hen ben ik dood...'

Zo gingen wij een hele tijd voort, af en toe stilhoudend, totdat,

voor een kerk gekomen, Jezus zich omdraaide naar mij die zijn schaduw op de grond vormde en zei: 'Sta op en neem mij in u op. Ik wil deze kerk binnengaan en zien.'

Het was een prachtige kerk, een kolossale, uit drie beuken bestaande basiliek, waarvan de gewelven rijk versierd waren met schitterend marmerwerk en goud; de kerk was gevuld met een grote menigte gelovigen die de ceremonie volgden welke zich voltrok op het pralerig versierde hoofdaltaar, waaromheen de officianten zich bewogen in een wolk van wierook. In het warme licht van de honderd zilveren kandelaars schitterden bij elk gebaar de gouden bestiksels van de kazuifels tegen het schuimige wit van het kostbare kant op de altaartafel.

'En voor hen,' zei Jezus binnen in mij; 'zou ik verheugd zijn als ik vannacht voor de eerste maal werkelijk geboren werd.'

Wij gingen de kerk uit en Jezus, die nu weer voor mij stond zoals eerst, vervolgde, een hand op mijn borst leggend: 'Ik zoek een ziel waarin ik opnieuw tot leven kan komen. Ge ziet dat ik dood ben voor deze wereld, die niettemin de moed heeft nog de nacht van mijn geboorte te vieren. Uw ziel zou misschien niet te eng voor mij zijn, als hij niet zo vol was met allerlei dingen die ge zoudt moeten afwerpen. Ge zoudt van mij het honderdvoudige ontvangen van wat ge verliest indien ge mij volgt en alles loslaat wat ge ten onrechte noodzakelijk acht voor uzelf en de uwen: deze stad, uw dromen, de pleziertjes waarmee ge vergeefs tracht uw dwaze getob om aardse dingen te verlichten... Ik zoek een ziel waarin ik opnieuw tot leven kan komen: het zou evengoed de uwe kunnen zijn als die van elke andere mens van goeden wille.'

'De stad, Jezus?' antwoordde ik onthutst. 'En mijn huis en mijn dierbaren en mijn dromen?'

'Ge zoudt van mij het honderdvoudige ontvangen van wat ge verliest,' herhaalde Hij, zijn hand van mijn borst nemend en mij strak aankijkend met die diepe, heldere ogen.

'Ach, dat kan ik niet, Jezus!' bracht ik er na een ogenblik van aarzeling vol schaamte en spijt uit, terwijl ik mijn armen langs mijn lichaam liet neervallen.